

ZELF COMPOSTEREN

COMPOSTHOOP, COMPOSTVAT

COMPOSTTROMMEL, BLADKORF

COMPOSTTOILLET, BOKASHI EMMER

GFT-BAK, WORMENCOMPOSTBAK

DIRECT OP DE BODEM

AFVAL UIT KEUKEN, TUIN EN VAN DE STRAAT

gaat als voeding naar

kamerplanten, balkon- en terrasbakken en de
groente-, fruit- en bloembedden in de tuin.

Vruchtbare aarde

Uitgeputte aarde

voedsel, grondstoffen en brandstoffen

restanten ervan worden uitgespoeld in de zee

Kostbare, essentiële voedingsstoffen voor de bodem gaan op die manier verloren en de zeeën worden vervuild.

Essentiële voedselketens op aarde worden doorbroken.

Met composteren kunnen we dit deels stoppen.

Zelf voedsel verbouwen is leuk, educatief en je hebt de kwaliteit zelf in handen.

De basis voor een gezonde (moes)tuin is de bodem; compost draagt bij aan de vruchtbaarheid van de aarde in je tuin, balkon- en terrasbakken en het kost slechts een beetje ruimte en een beetje moeite.

Enkele sleutelbegrippen of aandachtspunten:

- volg zoveel mogelijke de 'wijze' van de natuur
- stem je compostproductie af op de behoefte van je bodems:
maak onderscheid tussen je moestuin met meestal éénjarige (pioniersplanten), die een losse, te bewerken grond vraagt en waar het bodemleven gedomineerd wordt door bacteriën en het deel met vaste (eetbare) planten, struiken en bomen, waar je de bodem zoveel mogelijk met rust laat en waar er een schimmeldominantie heerst.
- diversiteit in bronmateriaal verrijkt je compost en bevordert de gezondheid van je bodem en wat daar op groeit.
- kunstmest bestaat uit hoofdelementen stikstof, fosfor, kalium, calcium, zwavel en magnesium, en sporenelementen de metalen ijzer, zink, koper, molybdeen, boor en mangaan.
De stoffen uit kunstmest zijn niet altijd direct opneembaar voor de plant, daarnaast zijn ze schadelijk voor het bodemleven en verzwakken daarmee je hele ecosysteem en bodemstructuur.
- Bij composteren letten we vooral op de koolstof-stikstof verhouding en diversiteit in de aanvoer en een goede aanpak doet de rest.

Mogelijkheden:

straat-afval (bladeren):
bladerenkorf

tuin-afval (bladeren, takken e.d):

- * wieden, snoeien, maaien, fijn maken en terplekke op de bodem brengen
- * verzamelen en op de koude composthoop
- * verzamelen en op de warme composthoop
- * verzamelen en in de compostbak of -vat

keuken-afval:

fijn maken en in de wormencompostbak
fijn maken en in de Bokashi emmer
fijn maken en in de Composttrommel

BLADKORF

voor in de tuin of in de buurt

composteer herfstbladeren en gebruik het in het voorjaar met bijvoorbeeld grof zand als zaai- of stekbodem.

COMPOSTTOILLET

Gscheiden opvang van vast en vloeibaar voor
binnenshuis en buiten bij bv. bij tuinen

composteer:
menselijke uitwerpselen tot compost voor bij vaste planten
verrijk je composthoop met de urine.

COMPOSTBAK OF -VAT

voor buiten in kleinere tuinen

composteer:

tuinafval en snij- en schilafval uit de keuken

produceer:

compost voor kamer- en balkonplanten,
moestuin en/of -vaste plantentuin.

COMPOSTTROMMEL

voor grotere keukens en tuinen of buurt-gebruik

composteer:

bijna alle keukenresten (GFT) en desgewenst tuinafval

produceer:

compost voor kamer- en blakonplanten en vooral voor de moestuin
in slechts enkele weken.

COMPOSTHOOP

voor buiten in grotere tuinen of met buren

composteer:

tuinafval en snij- en schilafval uit de keuken

produceer:

compost voor moestuin en/of -vaste plantentuin.

aanbevolen minimale starthoeveelheid: een kubieke meter.

BOKASHI EMMERSET

voor binnen

fermenteer: keukenresten

produceer: compost voor tuin of composthoop
'thee' te gebruiken als een natuurlijke pocon.

WORMCOMPOST

voor binnen, op balkon of in de tuin

composteer:

keukenafval en/of voorgecomposteerd tuinafval

produceer:

wormcompost en -percolaat voor
kamerplanten, plantenbakken op balkon en terras
en de (moes)tuin, speciaal de groentebedden
en onder fruitbomen en -struiken
maar ook wormen als diervoer (voor bv vissen)

gebruik:

nieuwe of gebruikte emmers, speciekuipen, vaten, badkuip,
(onbewerkt) afval hout, baksteen, funderingsstenen, (stoep)tegels,
gaas, wormdoek etc.

voor binnen: gesloten bak(ken)

voor balkon: gesloten en halfgesloten bak(ken)

voor buiten: gesloten en halfgesloten bak(ken), open bakken, losstaand of geïntegreerd of gecamoufleerd in de tuin

'normaal' composteren: kan enkele jaren duren, geen keukenafval, bereikt iets hogere temperaturen

wormcompost: geen (grof) tuinafval

mestpier, compostworm, tijgerworm....
Eisenia foetida (fetida) en *Lumbricus rubellus*.

- stap 1. inschatting van je behoefte aan productie (a. output)
in relatie tot je beschikbaar afval (b. input)
- a. - hoeveel planten/tuinoppervlakte wil of moet je 'voeden'
- is je tuin in balans of vraagt die nog extra voeding
 - b. - zijn er nog andere bronnen zoals een composthoop o.i.d.
- kan je eventueel keukenafval van bv je burens betrekken

- stap 2. zoek een of meerdere permanente of seizoengerelateerde locaties
- a. - binnen: keuken, kast, kelder, schuur
 - b. - balkon
 - c. - tuin: losse, eventueel verplaatsbare constructie(s), geïntegreerd in de tuin: bak, (aardbeien)toren, zitbank, staande pallets als verticale tuin, pijp, etc.

- stap 3. kopen (a.) of zelf maken (b)
- a. - kant-en-klaar model
- kies systeem, grootte, capaciteit, budget etc.
 - b. - van te kopen onderdelen, zoals plastic, stapelbare bakken e.d.
 - c. - van gebruikte materialen: emmers, bakken, vaten, planken, balken e.d. en maak een plan/bouwtekening aan de hand van beschikbare materialen, locatie en behoefte

stap 4. bouw of aanleg

- a. verzamel of koop materiaal, gereedschap, planning
 - b. de feitelijke bouw
- c. op de plaats zetten, eventueel vastmaken

stap 5. opstarten

- a. bodem aanbrengen van structuurmateriaal zoals karton, stro, twijgjes e.d., wat grond (met bodemleven), minimaal 5 cm
 - b. de eerste keukenresten aanbrengen
- c. afdekken met stro, papier bv uit de versnipperaar
 - d. twee tot vier weken wachten
 - e. wormen toevoegen

stap 6. voeden, controle, onderhoud, oogsten, doorgeven...

informatie en documentatie:

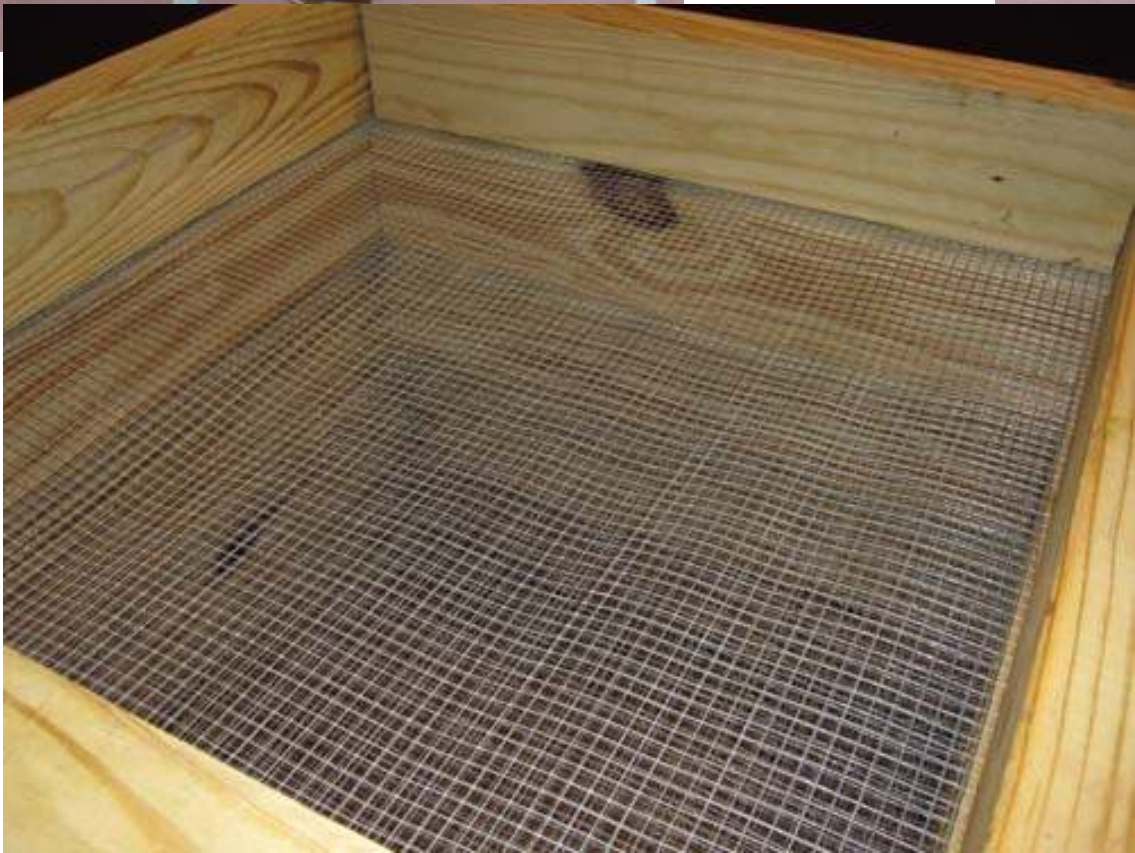
<http://bodemdienst.nl/>

<https://www.vlaco.be/>

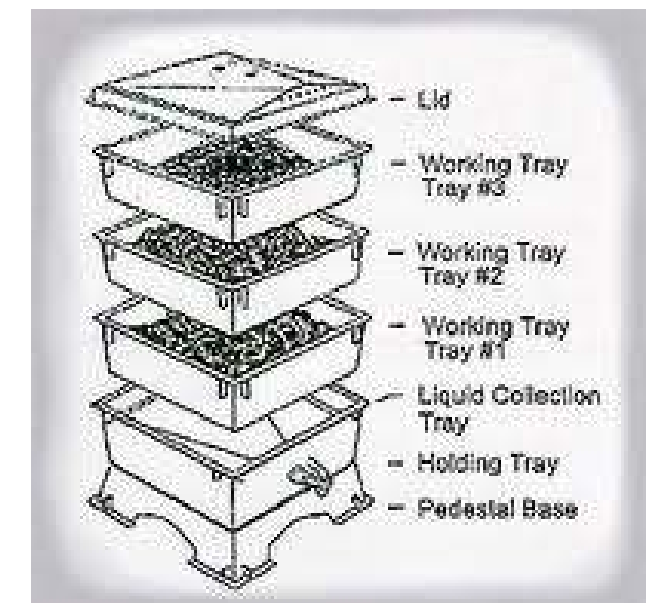
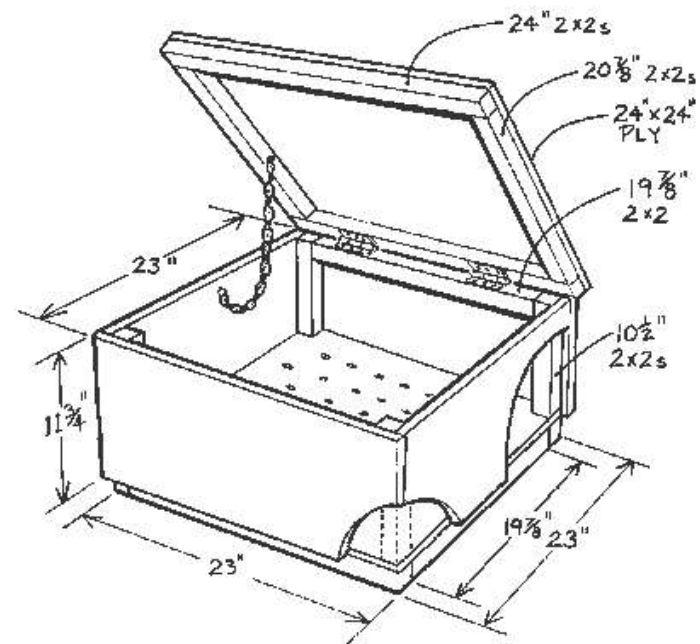
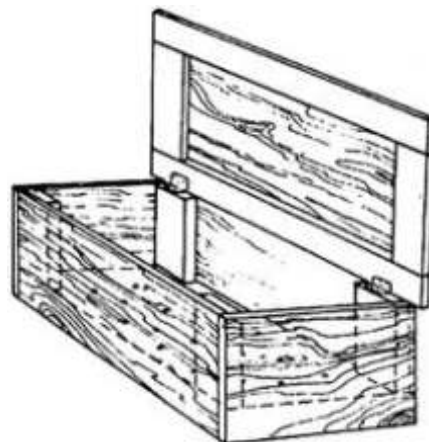
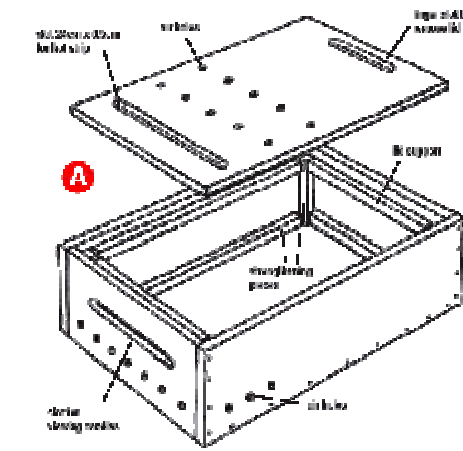
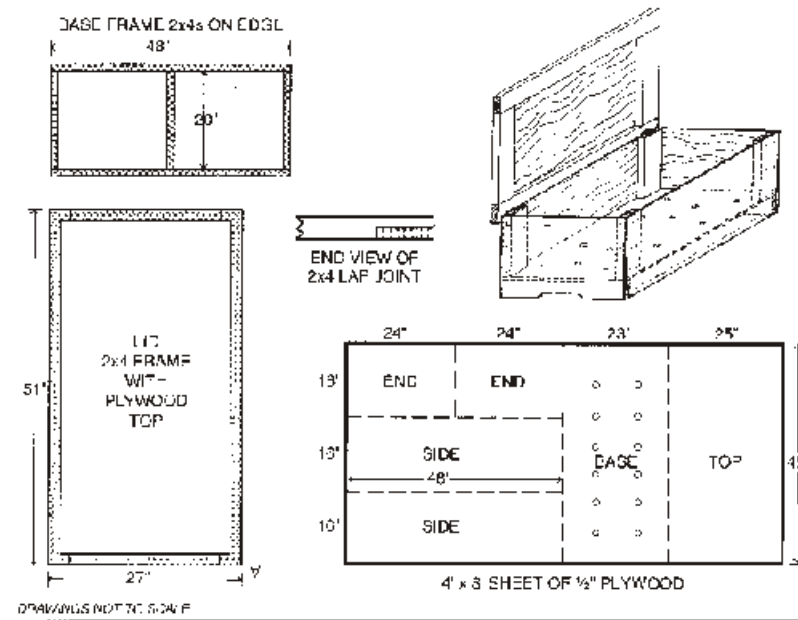
<https://decompostbakkers.wordpress.com/>

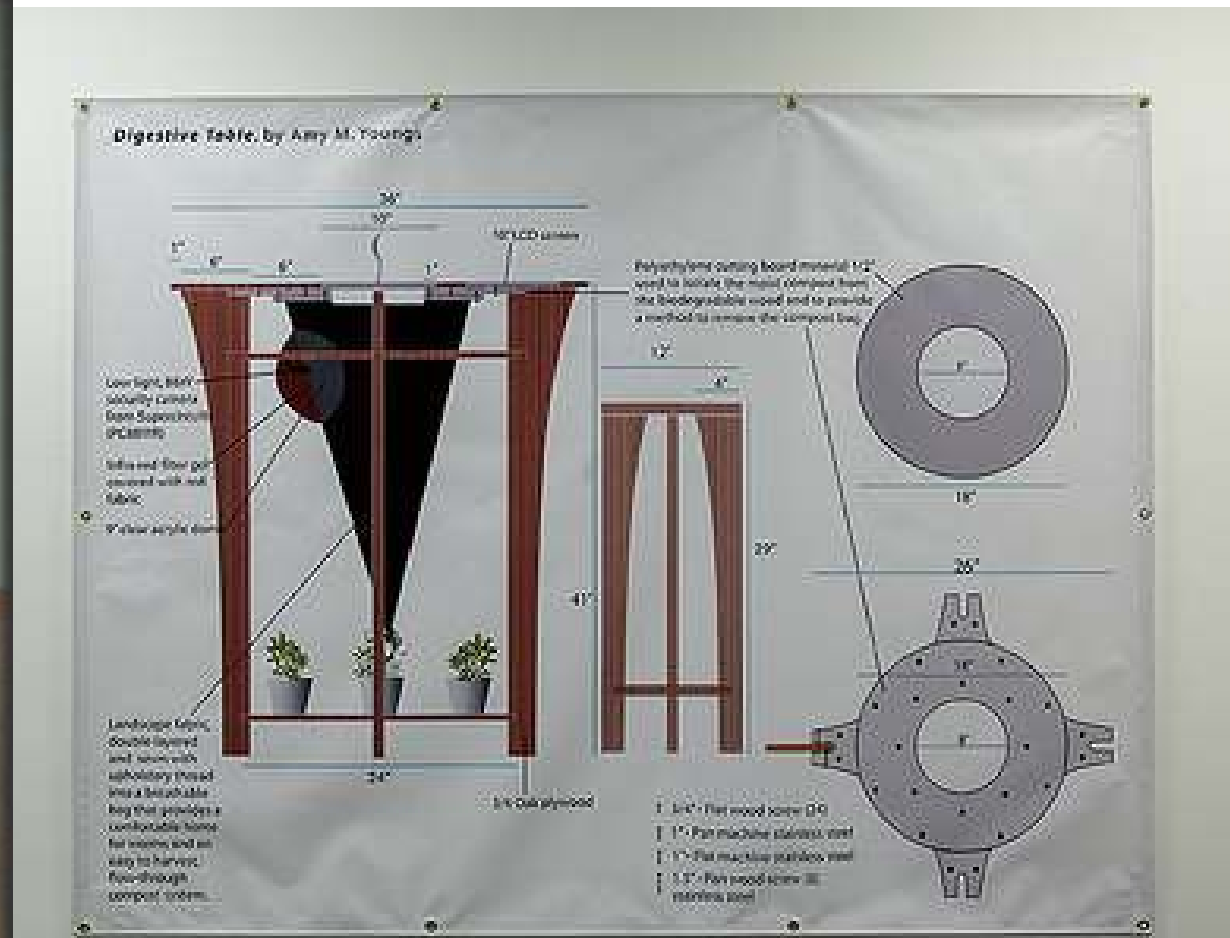

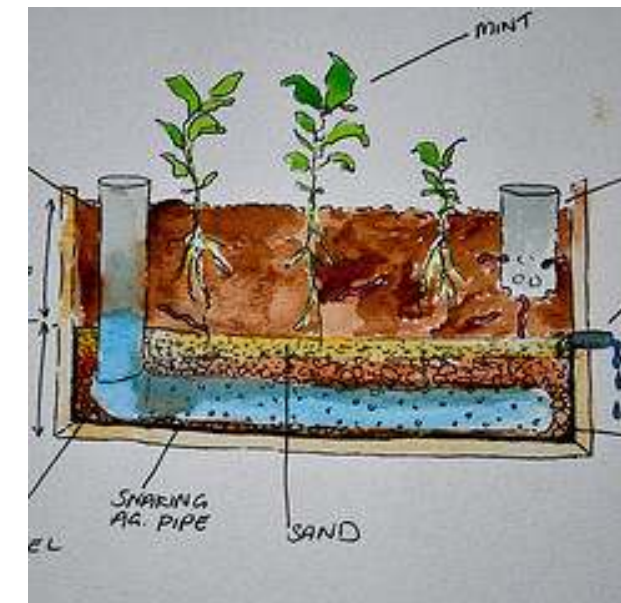

houten of stenen (buiten) modellen:

WORMENHOTEL

voor in de wijk

WEL

- Groenteresten en fruitresten: niet gekookt of op een andere manier bereid en best in stukken van een paar (max. 5) centimeter gesneden.
Opgelet: maak er zeker geen moes van!
- Thee en koffiedik met de (papieren) zakjes.
 - Geplette fijngemaakte eierschalen:
gedroogd bestaat er geen risico dat ze vliegen aantrekken.
- Verwelkte snijbloemen, de stengels in stukken geknipt
(niet uit de winkel vanwege hoog gifgehalte)
- De mest van konijnen en cavia's inclusief het zaagsel o.i.d..

NIET

- Bereide vlees- en visresten.
- Bereide etensresten: gekookt, gebakken of gefrituurd
 - Deegwaren, brood en gebak. Zuivelproducten
 - Mest van honden, katten en andere vleeseters.
 - Vettig materiaal zoals olie en saus.

BEPERKT

- Ui en andere lookgewassen
- Schillen van sinasappelen e.d.